

Atelier de front: artiști români în marele război 1916-1918 / catalog de Alina Petrescu, dr. Adrian Silvan Ionescu, dr. Elena Olariu, dr. Mariana Vida. București: Editura Muzeul Național de Artă al României, 2018. 215 p.: il.

„În timpul Primului Război Mondial, artiștii români refugiați la Iași au participat la eforturile intelectualilor de mobilizare a populației, au încercat să recreeze atmosfera de dinainte de război prin activitatea lor expozițională intensă și au contribuit prin operele lor la înfăptuirea marelui nostru ideal național. Mobilizați prin Ordinul Circular nr. 9400, din 23 iunie 1917, al marelui cartier General al Armatei de la Iași, artiștii au fost trimiși pe front pentru a înfățișa faptele glorioase ale Armatei Române și, nu în ultimul rând, pentru a realiza adevărate capodopere care să alcătuiască patrimoniul unui viitor muzeu militar național.”

Atelier de front: artiști români în marele război 1916-1918 reprezintă catalogul expoziției cu același nume, organizată de Muzeul Național de Artă al României, în perioada august 2017-ianuarie 2018. Criteriul de selecție a celor 127 de imagini a fost prezentarea ororilor și suferințelor pe care artiștii, participanți la război, au trebuit să le trăiască, precum și modul în care acestea le-a schimbat viziunea artistică. Selecția lucrărilor s-a concentrat pe relevanța scenelor – scene de luptă, convoaie de prizonieri, refugiul la Iași, sărăcia și foametea, trupele rusești în Moldova, scene din lagăr, dar a avut în vedere și valoarea artistică și caracterul documentar al acestora. Lor li s-a alăturat câteva lucrări cu caracter alegoric inspirate din război.

Albumul cuprinde, pe lângă imaginile cu lucrările prezentate în cadrul expoziției, texte semnate de Alina Petrescu (*„Cine ne va scrie istoria?” Artiști români în marele Război*), Adrian-Silvan Ionescu (*Plasticieni sub arme, 1917-1918*), care încearcă să prezinte situația destul de puțin privilegiată a artelor plastice la Iași, Elena Olariu (*Repere istorice*), care prezintă o cronologie a evenimentelor epocii, și Mariana Vida. Totodată, există câte o fișă biografică a fiecărui artist inclus în expoziție și o scurtă prezentare a lucrărilor realizate în timpul războiului. Lucrarea conține și un *Dosar documentar*, cu documente din arhiva Muzeului Național de Artă al României, precum fotografii, acte sau diplome ale artiștilor combatanți și un manuscris, semnat de pictorul Ipolit Strâmbu (1871-1934), care, asemeni lui *„Ștefan Popescu sau Jean Al. Steriadi, a rămas pe loc la București, unde a avut de suportat rigorile dureroase ale cuceririi germane”*.